

ЗНАЧЕННЯ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ

О. І. Годованець, Т. Б. Мандзюк

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна

Ключові слова:
студенти, навчання,
наукові дослідження,
студентський науковий
гурток.

Клінічна та
експериментальна
патологія 2022. Т.21, №3
(81). С. 80-85.

DOI:10.24061/1727-4338.
XXI.3.81.2022.11

E-mail:
godovanec.oksana@bsmu.
edu.ua

Лікар – це людина, якій необхідно постійно розвиватися, вивчати нові методи діагностики та лікування різноманітних захворювань. Під час навчання у вищих медичних навчальних закладах студенти займаються вивченням теоретичних основ обраної спеціальності та відпрацюванням практичних навичок.

Для тих студентів, які мають бажання опанувати навички проведення наукових досліджень, брати участь у студентській олімпіадах, конференціях, конгресах, а також удосконалювати практичні навички створюються студентські наукові гуртки.

Наш досвід показує, що студенти, які під час навчання беруть участь у студентських наукових гуртках, краще володіють теоретичними знаннями, високим рівнем практичних навичок, мають розвинене клінічне мислення, легко знаходять шляхи комунікації зі своїми пацієнтами та з їхніми батьками, а також досить часто поєднують своє професійне майбутнє не тільки з практичною охороною здоров'я, а й із розвитком сучасної стоматологічної науки.

Key words:
students, studies, scientific
research, student scientific
circle.

Clinical and experimental
pathology 2022. Vol.21,
№ 3 (81). P. 80-85.

THE SIGNIFICANCE OF THE STUDENT SCIENTIFIC CIRCUIT IN THE TRAINING OF FUTURE DENTISTS

O.I Godovanets, T. B. Mandziuk

Bukovynian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine

A doctor is a person who needs to constantly develop, learn new methods of diagnosis and treatment of various diseases. While studying at higher medical educational institutions, students study the theoretical foundations of the chosen specialty and practice practical skills.

Student scientific circles are created for students who want to master the skills of scientific research, participate in student competitions, conferences, congresses, as well as improve practical skills.

Our experience shows that students who participate in student research groups have better theoretical knowledge, high level of practical skills, have developed clinical thinking, easily find ways to communicate with their patients and their parents, and often combine their professional future not only with practical health care, but also with the development of modern dental science.

Однією із важливих складових лікарської діяльності є постійне удосконалення своїх практичних навичок та теоретичних знань. З цією метою практикуючі лікарі часто беруть участь у різноманітних наукових конференціях, з'їздах, тренінгах, де представляють результати власних клінічних досліджень, а також знайомляться з досягненнями своїх однодумців. Тому вкрай важливим є вміння комунікувати у професійній спільноті, проводити науковий пошук, виконувати дослідження задля підвищення свого професійного рівня, що забезпечується навчанням у закладах вищої освіти.

Студентський науковий гурток – одна з форм наукової діяльності студентів, спрямована на розширення їх наукового потенціалу й формування навичок науково-дослідної діяльності у вільний від навчання час, а також на освоєння та удосконалення практичних навичок та вмінь майбутніх лікарів.

Основними завданнями наукових гуртків є:

– забезпечення активної участі студентів у проведенні наукових конференцій, конкурсів на кращу наукову працю, наукових семінарів;

– формування в студентів інтересу до наукової творчості, навчання методикам і способам самостійного вирішення наукових завдань, зокрема в галузі медицини;

– допомога студентам в оволодінні методикою й навичками проведення самостійних наукових досліджень і розробки наукових проблем;

– обмін досвідом організації й проведення наукової роботи серед членів студентських наукових гуртків;

– сприяння поглибленому вивченню теоретичного матеріалу та удосконаленню практичних навичок;

– підготовка резерву наукових і науково-педагогічних кадрів;

– виявлення найбільш обдарованих і талановитих студентів, використання їх творчого й інтелектуального потенціалу для вирішення актуальних завдань – підвищення ефективності освітнього процесу.

З метою реалізації творчого наукового потенціалу студентів стоматологічного факультету, участі їх у виконанні науково-дослідних робіт, підвищення організаційних вмінь, а також відпрацювання практичних навичок, у 2017 році розпочав свою роботу студентський науковий гурток кафедри стоматології дитячого віку Буковинського державного медичного університету під керівництвом асистента кафедри Тетяни Мандзюк.

Напрямки роботи гуртка, як і самої кафедри, є доволі різноманітними. Студенти мають можливість обирати клінічний напрямок, найбільш цікавий для них, або ж дана галузь є пріоритетною у виборі майбутньої практичної діяльності. Часто майбутні лікарі вагаються у виборі, цікавляться різними напрямками одночасно. Для цього передбачено проведення тієї чи іншої секції гуртка в різні дні та на різних клінічних базах кафедри, що дає можливість охопити максимальну кількість бажаючих стати частиною студентського наукового товариства.

Студентський науковий гурток кафедри стоматології дитячого віку складається з таких секцій: «Дитяча терапевтична стоматологія», «Дитяча хірургічна стоматологія», «Ортодонтія», «Профілактика стоматологічних захворювань» для вітчизняних та іноземних студентів.

На початку кожного навчального року куратором складається попередній план роботи гуртка кафедри, що затверджується завідувачем кафедри та головою студентського наукового товариства університету. У плані роботи обов'язково вказуються форми організації роботи студентів, а саме: семінар, практикум, наукові дебати тощо. Тематичний план та матеріали занять розробляються викладачами на підставі власного досвіду. Основним завданням при виборі тем є вдале поєднання теорії та практики, проте часто тематика може дещо відходити від запланованої, залежно від напрямків пошуку студентів-гуртківців. Підсумок роботи гуртка відображається у звітах, що подаються двічі на рік: за осінній семестр та в кінці навчального року.

У роботі гуртка беруть участь усі бажаючі студенти з 3-го по 5-й курси стоматологічного факультету. Для полегшення та покращення комунікації зі студентами вся інформація про роботу гуртка висвітлюється на сайті кафедри, на сторінках соціальних мереж. Форма для он-лайн реєстрації бажаючих стати частиною студентського наукового товариства кафедри на початку навчального року оприлюднюється на цьому ж сайті. Також усі бажаючі можуть записатися на базах кафедри у викладачів, подавши необхідну інформацію у письмовому вигляді.

Щорічно робота студентського наукового гуртка розпочинається зі спільного засідання, на якому присутні завідувач кафедри, відповідальні куратори та самі гуртківці. Метою такого засідання є ознайомлення з історією кафедри, науковими

наставниками, студентами-гуртківцями, планом роботи, а також обрання старости та секретаря студентського наукового гуртка. Для кращих комунікативних можливостей та обміну інформацією між студентами та кураторами створюється спільна група в одному із мобільних додатків.

Тематика занять наукового гуртка є релевантною основним напрямкам роботи кафедри, а саме: розвиток зубів та щелепно-лицевої ділянки, профілактика стоматологічних захворювань, діагностика, диференційна діагностика, лікування некаріозних уражень, карієсу та його ускладнень, захворювань тканин пародонта та слизової оболонки ротової порожнини, травматичні ураження, запальні та незапальні захворювання тканин щелепно-лицевої ділянки, ортодонтична патологія тощо.

Предметом вибору форми наукової роботи для студентів стають як опрацювання уже оприлюднених результатів досліджень, їх детальний аналіз та вивчення, так і власні наукові досягнення під керівництвом кураторів. Керівником наукового дослідження може бути не тільки куратор, а будь-хто з викладачів кафедри за взаємною згодою.

Студенти-гуртківці є учасниками предметних олімпіадах, науково-практичних конференцій та конгресів різних рівнів, залучаються до процесів академічної мобільності.

Представники студентського наукового гуртка беруть активну участь у Всеукраїнській олімпіаді зі стоматології. У 2018 році студентка 4-го курсу стоматологічного факультету Ірина Батіг, а у 2019 – студентка 5-го курсу стоматологічного факультету Іоанна-Яна Дарійчук стали призерами II туру цієї олімпіади, що проходив на базі ВДНЗУ «Українська стоматологічна академія» у місті Полтава.

Вагомі досягнення здобуті у щорічному міжнародному науковому конгресі студентів та молодих учених ВІМСО, що є візитівкою та гордістю студентського наукового товариства Буковинського державного медичного університету. У 2018 році переможницею конгресу в секції «Стоматологія» стала студентка 5-го курсу стоматологічного факультету Мирослава Юрчук з темою доповіді «Дентофобія та психологічні аспекти поведінки дітей на стоматологічному прийомі» (науковий керівник – асистент Тетяна Мандзюк). Цього ж року друге призове місце отримала студентка 4-го курсу стоматологічного факультету Ірина Батіг за роботу «Особливості клінічних проявів різних варіантів ретенції постійних зубів у дітей» (науковий керівник – асистент Анастасія Котельбан, рис. 1).

У 2019 році призове третє місце розділили між собою староста гуртка Роман Бущик із доповіддю «Ефективність лікування підвищеної чутливості зубів з використанням зубної пасти з наногідроксиапатитом Innovasensitive та фторвиділяючого Fluorprotector» (науковий керівник – асистент Людмила Гринкевич) та Дарія Ненько з темою «Профілактичні заходи, спрямовані на формування навичок гігієни ротової порожнини у дітей» (науковий керівник – асистент Тетяна Мандзюк).

Рис. 1. BIMCO, 2018.

Незважаючи на те, що у 2020 та 2021 роках конгрес проходив в он-лайн режимі, це не зменшило зацікавленість студентів до наукової роботи. Активність була високою, а результати вагомими. Зокрема, у 2020 році чимало гуртківців стали переможцями BIMCO: I місце – Владислав Попов «Використання симуляційних технологій в підвищенні професійної компетентності лікаря-стоматолога» (науковий керівник – професор Оксана Годованець), II місце – Ірина Марусей «Комплексний підхід до лікування дітей з зубощелепними аномаліями, ускладненими скупченістю зубів» (науковий керівник – асистент Дойніца Романюк), Світлана Чубак, «Анколаж в ортодонтії за допомогою міні-імплантів» (науковий керівник – асистент Людмила Гринкевич), Mohamed Rowida, «Features of key cariesogenic factors by interview in high school pupils» (наукові керівники: доцент Анастасія Котельбан, асистент Катерина Гальчук) (рис. 2), III місце – Василь Корнет, «FAQ профілактики» (науковий керівник– асистент Тетяна Мандзюк), Abdalwahab Fatma, «Quantitative and quantitative assessment of calcium content in preschool childrens diet as a main part of endogenous caries prevention» (науковий керівник – асистент Катерина Гальчук).

Плідними були результати роботи гуртка і в 2021 році. Перше місце в секції «Стоматологія» одержала студентка 3-го курсу стоматологічного факультету Еліна Саука з темою доповіді «Стовбурові клітини зачатків зубів у дітей: перспективи застосування у стоматології та медицині» (науковий керівник– професор Оксана Годованець) (рис. 3), II місце – Mahmoud Bahnasi, «Comprehensive approach in the professional oral hygiene among immigrate students» (науковий керівник– асистент Катерина Гальчук),

III місце– Ірина Марусей, «Ефективність застосування мобільних додатків як шлях до поліпшення гігієнічних навичок у дітей» (науковий керівник – доцент Анастасія Котельбан), Mohamed Rowida, «Indid ualization of approaches in behavior management of children in paediatric dentistry» (науковий керівник – асистент Катерина Гальчук).

Рис. 2. BIMCO, 2020.

Рис. 3. BIMCO, 2021.

Окрім призових місць, студенти отримували відзнаки за найактуальніше дослідження, найкраще мультимедійне висвітлення матеріалу, найактивнішу участь у наукових дискусіях, що підкреслює високий науковий рівень робіт гуртківців.

Кураторами гуртка також проводиться підготовка студентів до Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із галузей знань і спеціальностей. Студентка стоматологічного факультету Ірина Марусей у 2020 році підготувала роботу на тему «Клініко-соціальні особливості перебігу карієсу постійних зубів у дітей 12 та 15 років», а у 2021 році – «Мобільні додатки як шлях до поліпшення гігієнічних навичок у дітей (науковий керівник – доцент Анастасія Котельбан). Переможцями конкурсу у 2022 році стали студентка 4-го курсу стоматологічного факультету Єліна Саука з темою «The third molar germs investigation: in search mesenchymal stem cells on different stages of tooth development» (науковий керівник – професор Оксана Годованець) та студент 4-го курсу стоматологічного факультету Юрій Жирулик, «Мікробіологічні аспекти каріозного ураження зубів у дітей» (науковий керівник – доцент Анастасія Котельбан).

Ще одним важливим напрямком роботи студентського наукового гуртка є удосконалення практичних навичок студентів. Разом зі своїми наставниками майбутні лікарі-стоматологи проводять огляди в організованих дитячих колективах, санітарно-просвітницьку роботу з елементами професійної гігієни ротової порожнини, стають асистентами при виконанні стоматологічних маніпуляцій різного рівня складності.

Одним із сучасних методів роботи зі студентами, який використовується на кафедрі, є майстер-класи, що дають можливість максимально зануритися в практичну діяльність лікаря-стоматолога. Куратори гуртка організують чимало різноманітних

майстер-класів за всіма напрямками дитячої стоматології, зокрема терапевтичного, хірургічного та ортодонтічного. Студенти із задоволенням беруть в них активну участь (рис. 4-6).

Рис. 4. Майстер-клас «Професійна гігієна у дітей».

Рис. 5. Майстер-клас «Види позиціонування брекетів».

Рис. 6. Майстер-клас «Видалення зуба із захистом комірки».

Отже, наш досвід показує, що студенти, які під час навчання беруть участь у студентських наукових гуртках, краще засвоюють теоретичні знання, опановують практичні навички, мають розвинене клінічне мислення, легко знаходять шляхи комунікації зі своїми пацієнтами та колегами, а також часто поєднують своє професійне майбутнє не тільки з практичною охороною здоров'я, а й із розвитком сучасної стоматологічної науки.

Список літератури

1. Трефаненко ІВ, Хухліна ОС. Студентський науковий гурток як вид науково-дослідної роботи студентів. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2016;17(1):278-81.
2. Деніна РВ. Студентський науковий гурток: удосконалення професійних навичок. Буковинський медичний вісник. 2015;19(3):282-4. doi: 10.24061/2413-0737.XIX.3.75.2015.195
3. Чорновол-Ткаченко ОО. Науково-дослідницька діяльність студентів у ВНЗ України: зміст та завдання. Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. 2009;866(59):123.
4. Буковинський державний медичний університет. Положення про Студентське наукове товариство Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» [Інтернет]. Чернівці: БДМУ; 2020[цитовано 2022 Сер 15]. Доступно: https://snt.bsmu.edu.ua/?page_id=4567
5. Pedraz B, Hoppe W, Osada J. Medical students' scientific societies: a driving force for research. Rev Med Chil. 2013;141(1):125. doi: 10.4067/s0034-98872013000100019
6. Зубченко Л. Студентський науковий гурток – середовище креативної діяльності. Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2013;8(Ч 1):51-6.
7. Шумко БІ, Шульгіна ВВ, Федонюк ЛЯ. Студентський науковий гурток як шлях підвищення рівня знань за кредитно-модульною системою. Медична освіта. 2013;1:81-3. doi: 10.11603/me.v0i1.2134
8. Лісецька ІС. Роль студентського наукового гуртка в підготовці висококваліфікованих фахівців під час дистанційного навчання. Сучасна педіатрія. Україна. 2021;4:82-5. doi: 10.15574/SP.2021.116.82
9. Дронов ОІ, Насташенко ІЛ, Ковальська ОІ, Крючина ЄА, Скомаровський ОА, Процюк АВ. Роль діяльності студентського наукового гуртка в мотивації професійної орієнтації студентів-медиків. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2013;13(1):288-90.
10. Третяк НГ, Дудченко МО, Шапошник ОА, Кудря ІП. Роль студентського наукового товариства як шлях у формуванні самостійної роботи студентів. Вісник проблем біології і медицини. 2017;1:232-34.
11. Іванкова ОВ. Значення студентських наукових гуртків у системі забезпечення якості освітньої діяльності. В: Матеріали 47 наук.-метод. конф. викладачів і аспірантів Науково-методичні засади системи забезпечення якості освітньої діяльності; 2016 Бер 15-16; Полтава. Полтава; 2016, с. 147-8.

Відомості про авторів:

Годованець О. І. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри стоматології дитячого віку Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

E-mail: godovanec.oksana@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1889-3893>

ISSN 1727-4338 <https://www.bsmu.edu.ua>

References

1. Trefanenko IV, Khukhlina OS. Students'kyi naukovyi hurtok yak vyd naukovo-doslidnoi roboty studentiv [Student scientific society as a type of student research activity]. Aktual'ni problemy suchasnoi medytsyny: Visnyk Ukrain's'koi medychnoi stomatolohichnoi akademii. 2016;17(1):278-81.
2. Denina RV. Students'kyi naukovyi hurtok: udoskonallennia profesiinykh navykiv [Students' scientific society: improvement of professional skills]. Bukovinian Medical Herald. 2015;19(3):282-4. doi: 10.24061/2413-0737.XIX.3.75.2015.195
3. Chomovol-Tkechanko OO. Naukovo-doslidnyts'ka diial'nist' studentiv u VNZ Ukrainy: zmist ta zavdannia [Scientific and research activity of students at higher educational institutions in Ukraine: content and tasks]. Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho universytetu im. V.N.Karazina. Serii: Romano-hermans'ka filolohiia. Metodyka vykladannia inozemnykh mov. 2009;866(59):123.
4. Bukovyns'kyi derzhavnyi medychnyi universytet. Polozhennia pro Students'ke naukove tovarystvo Vyschoho derzhavnoho navchal'noho zakladu Ukrainy «Bukovyns'kyi derzhavnyi medychnyi universytet» [Regulations on the Student Scientific Society of the Higher State Educational Institution of Ukraine «Bukovinian State Medical University»] [Internet]. Chernivtsi: BDMU; 2020[tsytovano 2022 Ser 15]. Dostupno: https://snt.bsmu.edu.ua/?page_id=4567
5. Pedraz B, Hoppe W, Osada J. Medical students' scientific societies: a driving force for research. Rev Med Chil. 2013;141(1):125. doi: 10.4067/s0034-98872013000100019
6. Zubchenko L. Students'kyi naukovyi hurtok – seredovysche kreatyvnoi diial'nosti [The student scientific circle is an environment of creative activity]. Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia. 2013;8(Ч 1):51-6.
7. Shumko BI, Shulhina VV, Fedonyuk LYa. Students'kyi naukovyi hurtok yak shliakh pidvyschennia rivnia znan' za kredytno-modul'noiu systemoiu [Students scientific society as a way to improve the level of knowledge according to the ects]. Medical Education. 2013;1:81-3. doi: 10.11603/me.v0i1.2134
8. Lisetska IS. Rol' students'koho naukovo-hurtka v pidhotovtsi vysokokvalifikovanykh fakhivtsiv pid chas dystantsiinoho navchannia [The role of the student research group in the training of highly qualified specialists during distance learning]. Modern Pediatrics. Ukraine. 2021;4:82-5. doi: 10.15574/SP.2021.116.82
9. Dronov OI, Nastashenko IL, Kovalska IO, Kryuchina EA, Skomarovskiy OA, Protsyuk AV. Rol' diial'nosti students'koho naukovo-hurtka v motyvatsii profesiinoy oriantatsii studentiv-medykiv [Students' scientific society in career-guidance motivation of medical students]. Aktual'ni problemy suchasnoi medytsyny: Visnyk Ukrain's'koi medychnoi stomatolohichnoi akademii. 2013;13(1):288-90.
10. Tretyak NG, Dudchenko MA, Shaposhnyk OA, Kudria IP. Rol' students'koho naukovo-hurtka yak shliakh u formuvanni samostiinoy roboty studentiv [The role of the student scientific society as the way in the formation of students' independent work]. Bulletin of problems in biology and medicine. 2017;1:232-34.
11. Ivankova OV. Znachennia students'kykh naukovykh hurtkiv u systemi zabezpechennia yakosti osvith'oi diial'nosti [The importance of student scientific circles in the system of ensuring the quality of educational activities]. V: Materialy 47 nauk.-metod. konf. vykladachiv i aspirantiv Naukovo-metodychni zasady systemy zabezpechennia yakosti osvith'oi diial'nosti; 2016 Ber 15-16; Poltava. Poltava; 2016, p.147-8.

Мандзюк Т. Б. – к.мед.н., асистент кафедри стоматології дитячого віку Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

E-mail: mandziuk_tetiana@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3450-3509>

Information about the authors:

Godovanets O. I. – Doctor of Medicine, Head of the Department of Pediatric Dentistry, Bukovynian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: godovanec.oksana@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1889-3893>

Mandziuk T. B. – Doctor of Medicine, Assistant of the Department of Pediatric Dentistry, Bukovynian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: mandziuk_tetiana@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3450-3509>

Стаття надійшла до редакції 05.07.2022

© О. І. Годованець, Т. Б. Мандзюк

